อนงค์นาณ โยคุณ. 2554. การบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมขององค์การที่เกี่ยวข้องอำเภอ สหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อาจาร<mark>ย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: รศ.ด</mark>ร.เศกสรรค์ ยงวณิชย์, รศ.สุนีย์ เลี่ยวเพ็ญวงษ์

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการการ ท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมขององค์การที่เกี่ยวข้องอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นองค์การภาครัฐ ภาคเอกชน และแหล่งท่องเที่ยว จำนวนทั้งสิ้น149 ราย ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ด้านการท่องเที่ยว จำนวน 110 ราย ใช้เกณฑ์มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรม SPSS for Windows เพื่อหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิจัยเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกลุ่ม ผู้บริหาร หัวหน้าหน่วยงาน จำนวน 20 ราย กลุ่มธุรกิจที่พัก ร้านค้า ร้านขายของที่ระลึก จำนวน 4 ราย การสนทนากลุ่ม เป็นการประชุมกลุ่มผู้บริหาร หัวหน้าหน่วยงาน ผู้ปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยว จำนวน 15 ราย ผลการวิจัยพบว่า

- 1. สภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมขององค์การที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาพบว่าความ คิดเห็นในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมขององค์การที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ด้านการจัดการองค์การ ด้านนโยบาย ด้านการวางแผน ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการประสานงานภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\overline{X} = 3.20) โดยพบว่าด้านนโยบายมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดอยู่ในระดับปานกลาง (\overline{X} = 3.34) รองลงมาได้แก่ด้านการทำงานเป็นทีมอยู่ ในระดับปานกลาง (\overline{X} = 3.31) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการจัดการองค์การ อยู่ในระดับปานกลาง (\overline{X} = 3.07) ด้านการจัดการองค์การ การจัดโครงสร้างหน้าที่และกำหนดบทบาทหน้าที่ด้านการท่องเที่ยวขององค์การบางองค์การยัง ไม่ชัดเจน บุคลากรมีความรู้ด้านการท่องเที่ยวน้อย การจัดปัจจัยสนับสนุนหรือสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว น้อย ด้านนโยบาย องค์การส่วนใหญ่มีการกำหนดนโยบายด้านการท่องเที่ยว โดยการประชุมเสนอแผนระหว่างองค์การ และเปิดโอกาสให้ประชาชนทรีอองค์การอื่นเข้ามามีส่วนร่วมน้อย การปฏิบัติเป็นไปตามงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร ด้านการวางแผน การกำหนดและปฏิบัติของแผนยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการด้านการท่องเที่ยวเป็นการนำแผน ยุทธศาสตร์ของจังหวัดมากำหนดและก่ายทอดสู่องค์การที่เกี่ยวข้อง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นงบประมาณจากจังหวัดบางส่วนเป็น ขององค์การ ด้านการทำงานเป็นทีม ยังไม่มีการตั้งคณะทำงานด้านการท่องเที่ยวขององค์การ และการเปิดโอกาสในการ แสดงความคิดระหว่างองค์การมีน้อย ด้านการประสานงาน มี 2 รูปแบบที่เป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนดตามระบบราชการ และที่ไม่เป็นตามขั้นตอน โดยประสานงานเพื่อขอรับงบประมาณการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเป็นส่วนใหญ่
- 2. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมขององค์การที่เกี่ยวข้อง ด้านการ จัดการองค์การ ควรตั้งเป็นศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยวอำเภอสหัสขันธ์มีโครงสร้างบทบาทหน้าที่เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ อบรมให้ความรู้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยว และนำระบบเทคโนโลยีมาช่วยในการประชาสัมพันธ์ ด้านนโซบาย ควรกำหนดนโยบายให้ชัดเจนเป็นไปในทิศทางเดียวกันโดยการบูรณาการระหว่างจังหวัดและอำเภอซึ่งเกิดจากความ ต้องการของชุมชน และควรเพิ่มงบในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ด้านการวางแผน ควรวางแผนการพัฒนาแหล่ง ท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับพื้นที่ โดยมีการบูรณาการระหว่างชุมชน อำเภอและจังหวัด ซึ่งควรสร้างสัญลักษณ์เพื่อการ ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว ด้านการทำงานเป็นทีม ควรมีบุคลากรจากหลายองค์การที่เกี่ยวข้องภายในอำเภอร่วมกัน ดำเนินงาน โดยจัดการประชุมอย่างต่อเนื่อง ด้านการประสานงาน ควรให้ความสำคัญกับการสื่อสารเพื่อให้ประชาชน ชุมชนในพื้นเข้าใจในประโยชน์และคุณค่าของการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

Anongnath Yokun. 2011. Participatory Tourism Management and Administration of Related Organizations in Sahatsakan, Kalasin Province. Master of Arts Thesis in Development Administration, Graduate School, Khon Kaen University.

Thesis Advisors: Assoc. Prof. Dr. Sekson Yongvanit,

Assoc. Sunee Liawpenwong

ABSTRACT

The objective of this study is to investigate the current state, problems, obstacles, and ways for developing the participatory tourism management and administration of related organizations in Sahatsakhan, Kalasin province. The samples of the study are 149 public organizations, private organizations, and tourist attractions in total by the design for the purposive sampling. This study employed the quantitative research method. The 5-point Likert scale questionnaires were used with 110 officers in these organizations. The data were analyzed by SPSS for Windows in terms of frequencies, percentages, and standard deviation. The qualitative research method was also used in this study. The structured interviews with a group of 20 administrators and heads of the organizations, and a group of 4 accommodation business owners, shop owners, and souvenir shop owners were used in the study. Moreover, 15 questionnaire and structured interview subjects participated in the focus group. The findings of the study are as follows:

- 1. The state of participatory tourism management of related organizations. The study found that the management of participatory tourism management of related organizations including organizational management, policy, planning, teamwork, and cooperation was at a moderate level (\overline{X} = 3.20). When considering in details, policy had the highest mean score with a moderate level (\overline{X} = 3.34), teamwork (\overline{X} = 3.31) and management organizations (\overline{X} = 3.07). Management organization: The organizational structure and roles of tourism management in some organizations are unclear. The staffs have limited knowledge about tourism. Policy: The majority of organizations have tourism policies by collaborative meeting. Planning: Provincial strategic plans were used for planning tourism projects of organizations. Teamwork: There was no tourism committee, and little participation in the organizations. Cooperation: There were formal and informal cooperation for budget allocation for developing tourist attractions.
- 2. Ways for developing the participatory tourism management and administration of related organizations. Tourism management: The tourism center in Sahatsakhan should be established. The roles of staff should be clearly stated. The staff training in tourism and the use of technology for public relations should be promoted. Policy: Tourism policies should be clearly stated by integrating policies from districts and the province. Moreover, the budget for developing tourist attractions should be increased. Planning: Planning for developing tourist attractions should be appropriate to local contexts. Teamwork: Cooperative work among staff across organizations should be employed through regular meetings. Cooperation: The value of sustainable tourism development should be promoted among local people via sufficient communication.